

הצעת נוהל ועדת שמות עירונית – אוגוסט 2022

1. כללי

בהתאם לסעיפים 235(4)(א) ו-235א. לפקודת העיריות (נוסח חדש) (להלן: "פקודת העיריות") ותקנות העיריות (מתן מספרים ושמות לרחובות וסימון בתים במספרים), התשל"א-1971 (להלן: "התקנות"), על העירייה לתת שם ומספר (לפי ההקשר) לכל רחוב, דרך, סמטה, כיכר, שכונה, גן ציבורי (או לחלק מהם) או לשנות את שמותיהם כשיש צורך בכך.

2. מטרת הנוהל

- 2.1 להגדיר מדיניות כללית וקריטריונים ברורים למתן שמות לרחובות, דרכים, סמטאות, כיכרות, שכונות, גנים ציבוריים ו/או לשינוי או ביטול שמות, בעיר הוד השרון;
- 2.2 בקשות למתן שם יובאו לדיון בפני ועדת השמות – ועדה שמינתה מועצת העיר הוד השרון;
- 2.3 נוהל זה מבוסס על הקבוע בפקודת העיריות, על התקנות ועל החלטות העירייה בנושא זה;
- 2.4 אין בהחלטות העירייה או בנוהל זה כדי לסתור כל חוק ו/או תקנה הנוגעים לעניין זה ובמקרה של סתירה כאמור, יגברו הוראות החוק או התקנות, לפי העניין;
- 2.5 אין באמור בנוהל זה כדי להחליף את נוהל ההנצחה העירוני.

3. הגדרות

- 3.1 "מקום ציבורי" – דרך, רחוב, סמטה, כיכר, שכונה, גן ציבורי, או חלק מהם בתחומי העיר הוד השרון;
- 3.2 "בן/בת משפחה" – בן זוג, ילד, הורה, אח או אחות, נכד או נכדה, נין או נינה;
- 3.3 "המועצה" – מליאת מועצת העיר הוד השרון;
- 3.4 "הועדה או ועדת השמות" – ועדת השמות העירונית;
- 3.5 "יו"ר הועדה" – חבר מועצה שמונה על ידי המועצה לעמוד בראש הועדה;
- 3.6 "הרכב הועדה" – יקבע על ידי המועצה מעת לעת, בכפוף לקבוע בסעיף 162 לפקודת העיריות.

4. תוכן הנוהל

4.1 הועדה תדון בנושאים הבאים:

- 4.1.1 קביעת שם/שינוי שם/ביטול שם למקום ציבורי בעיר הוד השרון;
- 4.1.2 שמיעת בקשות בעניין שינוי/ביטול שם של מקום ציבורי או מתן שם למקום ציבורי על שם אישיות;
- 4.1.3 כל נושא אחר בענייני שמות שיקבע על ידי ראש העירייה ו/או על ידי יו"ר הועדה ו/או הקבוע בפקודת העיריות ו/או בתקנות;

5. **סדרי עבודת הועדה**
- 5.1 **הגשת בקשה לקביעת שם חדש:**
- 5.1.1 כל גורם ממלכתי, גורם עירוני ואדם פרטי המעוניין. ת. להציע שם למקום ציבורי יפנה באמצעות טופס הבקשה המקוון למתן שם למקום ציבורי (להלן: "**טופס הבקשה**") כפי שמופיע באתר האינטרנט של העירייה, במועדים כמפורט בסעיף 5.1.6 להלן, בקישור:
<https://www.hod-hasharon.muni.il/2124/?preview=d5ew6s16a41w15>
- 5.1.2 לטופס הבקשה יש לצרף את כל המסמכים, האסמכתאות וכל חומר רלוונטי אחר התומך בבקשה. ניתן לצרף מכתב נלווה הכולל את ההנמקות וההסברים לבקשה, כולל דברי רקע לבקשה (להלן: "**הנספחים**").
- 5.1.3 את טופס הבקשה בצירוף הנספחים יש להגיש באופן מקוון, באמצעות אתר האינטרנט של העירייה. כמו כן, ניתן להגיש את הבקשה לרישום בדואר רשום / במסירה ידנית למשרדי מזכירות העירייה / יו"ר הועדה / במעטפה סגורה ב-3 עותקים או באמצעות דואר אלקטרוני לכתובת VaadatSh@hod-hasharon.muni.il כאשר באחריות מגיש. ת. הבקשה לאשר קבלת טופס הבקשה והנספחים שהוגשו בדואר האלקטרוני בטלפון מס': **09-8894156**.
- 5.1.4 בקשה שלא תעמוד בדרישות הטכניות לעיל לא תובא בפני הועדה – הודעה תימסר למגיש הבקשה.
- 5.1.5 עד 30 יום טרם כינוסה של ועדת השמות העירונית, במועד שיקבע ע"פ שיקול דעתה ובהתאם לצרכים העירוניים, יקבעו על ידי הוועדה הנושא או הנושאים ו/או המקום הציבורי או המקומות הציבוריים הנדרשים לקריאת שמות, ואשר עתידים להיות נדונים בישיבתה הקרובה (להלן: "**הנושאים הרלוונטיים לדיון**").
- 5.1.6 הנושאים הרלוונטיים לדיון יובאו לידיעת הציבור באמצעי המדיה השונים, ע"פ שיקול דעתה של הוועדה, בסמוך להחלטתה כמפורט בסעיף 5.1.5 (להלן: "**הפרסום**").
- 5.1.7 עם הפרסום, תתאפשר גישה מקוונת לטופס הבקשה. כמו כן, במועדים אלו תתאפשר הגשת טופסי בקשה גם בדרכים כמפורט בסעיף 5.1.3.
- 5.1.8 קליטת טופסי הבקשה תתאפשר עד עשרה (10) ימים טרם מועד כינוס הוועדה.
- 5.1.9 הוועדה תדון, בין היתר, בבקשות לקריאת השם במועדי כינוסה (אחד או יותר) לצורך דיון בנושאים הרלוונטיים לדיון - כפי שפורסמו לציבור כמפורט לעיל.
- 5.1.10 הועדה תמסור החלטתה לעניין המלצתה או אי המלצתה לקריאת השם המבוקש למועצת העיר בתוך 30 ימים ממועד הדיון.
- 5.1.11 החלטת הועדה תומצא למבקש. ת. בדואר רשום ו/או בדואר אלקטרוני, בהתאם לאופן בו הוגשה הבקשה (לכתובת אשר נמסרה על ידי מגיש הבקשה) ותכלול את מס' הישיבה בה התקבלה ההחלטה, תאריך מתן ההחלטה ובמידה ונדחתה הבקשה את הנימוקים לדחיית הבקשה. להחלטה יצורף פרוטוקול הישיבה בה ניתנה. במסגרת ההחלטה

שתשלח למבקשת יובהר, כי החלטת ועדת השמות היא בגדר המלצה למועצה, וכי הסמכות למתן שם נתונה למועצה בלבד.

5.1.12 הועדה תעביר המלצותיה למועצה בתוך 30 יום מיום קבלת ההחלטה על ידה.

5.1.13 המועצה תדון בהמלצות הועדה ותיתן החלטתה, הודעה תימסר למבקשת.

5.2 פניה חוזרת למועדה

5.2.1 במידה ובקשה למתן שם נדחתה, הועדה תיידע את המבקשת, כי ניתן לפנות בפניה חוזרת למועדה, ובתנאי שיש בידי המבקשת מידע רלוונטי חדש, אשר לא היה ידוע למועדה במועד מתן החלטתה. "מידע רלוונטי חדש" - לרבות אסמכתאות נוספות התומכות בבקשה המקורית.

5.2.2 בפניה החוזרת יפורטו הנימוקים המצדיקים לטענתו דיון נוסף בבקשה.

5.2.3 הפניה החוזרת תעשה בכתב, בתוך 30 יום מהמועד שהומצאה למבקשת. ההחלטה בדבר דחיית בקשתו.

5.2.4 המצאת הפניה החוזרת תהיה במסירה ידנית ליו"ר הועדה או למזכירות העירייה או באמצעות דואר אלקטרוני לכתובת VaadatSh@hod-hasharon.muni.il, כאשר באחריות מגישת הבקשה לאשר קבלת טופס הבקשה והנספחים שהוגשו בדואר האלקטרוני בטלפון מס' 09-8894156.

5.2.5 הפנייה החוזרת תובא לדיון בפני הועדה במועד שייקבע לפי שיקול דעתה הבלעדי.

5.2.6 לא תובא לדיון בפני הועדה בקשה למתן שם אשר הוחלט לדחותה בפעם השנייה, אלא בחלוף שנתיים מהמועד בו נדחתה הפניה החוזרת על ידי העירייה, ובתנאי שיש בפניה הנוספת נימוקים מיוחדים ו/או נסיבות מיוחדות, אשר טרם הונחו בפני הועדה במסגרת הפניות הקודמות.

5.3 מתן שם למקום ציבורי על שם אישיות

בהתאם לסעיף 235א. לפקודת העיריות, העירייה לא תקרא מקום ציבורי על שם של אישיות, אלא אם כן זימנה הועדה את בני משפחתו. של האישיות, שניתן היה לאתרם במאמץ סביר, להופיע בפניה ולהשמיע טענותיהם/דבריהם. במכתב ההזמנה אשר יישלח לבני משפחתו של האישיות יירשם, כי ככל שהם מסכימים כי המקום הציבורי ייקרא על שם האישיות, רשאים הם להודיע על כך בכתב ואז לא יהיה צורך בהתייצבותם לדיון. עוד יצוין במכתב, כי במידה ולא הודיעו כל הודעה ולא הגיעו לדיון שזומנו, הועדה תראה בכך את הסכמתם המפורשת לקריאת המקום הציבורי על שם האישיות.

5.4 שינוי/ביטול שם למקום ציבורי

5.4.1 בהרחבה לקבוע בסעיף 4 לתקנות, בוטל שם של מקום ציבורי, אין לחזור וליתן את אותו השם למקום ציבורי אחר לפני עברו 5 שנים מיום שבוטל, אלא באישור שר הפנים.

- 5.4.2 מתן שם לרחוב שחולק - רחוב שחולק, רשאית הועדה לתת שם לכל חלק ממנו.
- 5.4.3 בהתאם לסעיף 7 לתקנות, המועצה רשאית לשנות מספר ושם של רחוב בחודש אוקטובר של כל שנה בלבד.
- 5.4.4 בהתאם לס' 235א. לפקודת העיריות, הועדה **לא תשנה** שם של מקום ציבורי (בין אם נקרא על שם אישיות בין אם לאו), אלא בהתקיים התנאים הבאים:
- א. הודעה על הכוונה לשנות את שם המקום התפרסמה בעיתון, במשרדי העירייה ובמקום הציבורי הנוגע בדבר. חודש לפחות לפני הדיון במועצת העירייה על שינוי השם. הפרסום בעיתון יהיה כאמור בסעיף 1א. לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965, בשינויים המחויבים.
- ב. הועדה או מועצת העיר אפשרה לנציגות המקום הציבורי או לנציגות הדיירים המתגוררים סמוך למקום הציבורי, לפי העניין, להופיע לפני הועדה ולהשמיע את טענותיה. במקרה של שינוי שם רחוב קיים – תפורסם ההודעה גם על ידי משלוח הודעה באמצעות דואר רשום לדיירי הרחוב, במסגרתה יינתן לדיירים פרק זמן של 30 יום למשלוח התנגדויותיהם לוועדה. כמו כן, תאפשר הועדה לדיירי הרחוב להופיע בפניה ולהשמיע את טענותיהם.
- ג. היה שם המקום הציבורי, שאותו מתכוונים לשנות, שם של אישיות, או היה השם המוצע למקום הציבורי שם כאמור – תזמן הועדה או מועצת העיר את בני משפחתו של האישי, שניתן היה לאתרם במאמץ סביר, להופיע בפניה או לפני מועצת העיר, ותשמע את טענותיהם. בהקשר זה יחולו הוראות סעיף 5.1.6 לנוהל זה, בנוגע לשליחת מכתב לבני משפחתו של האישי.
- ד. בכפוף לסעיף ג' לעיל, היה שם המקום הציבורי, שאותו מתכוונים לשנות, שם של אחד מגדולי האומה או שם שהוא בעל משמעות דתית, לאומית או ממלכתית ובני משפחתו של האישי, התנגדו או לא אותרו במאמץ סביר, תודיע המועצה לממשלה או ועדת שרים שהממשלה הסמיכה לכך על כוונתה לשינוי השם, והועדה תוכל לאשר את שינוי השם עם קבלת אישור הגורמים המוסמכים. לא החליטה הממשלה או ועדת השרים שהממשלה הסמיכה לכך בתוך 60 הימים, רואים אותה כאילו נתנה הסכמתה לשינוי.
- ה. הושמעו טענות לפי סעיף זה לפני הועדה, תביאן הועדה לפני המועצה, יחד עם המלצותיה.
- 5.4.5 **ביטול שם** של מקום ציבורי בשל ביטול המקום הציבורי ו/או מכל סיבה אחרת, יתבצע בכפוף לאמור בסעיף 5.4.4 לעיל ובשינויים המחויבים.

6. **אישור המועצה**
- המועצה תאשר את המלצות הועדה באופן הבא :
- 6.1 המלצות למתן שם למקום ציבורי תאושרנה ברוב קולות.
- 6.2 המלצות לשינוי שם של מקום ציבורי תאושרנה ברוב של שני שלישים.
- 6.3 באשר לשינוי שם של מקום ציבורי על שם אישיות כאמור בסעיף 235א. (4) לפקודת העיריות, הרי שכל עוד לא החליטה הממשלה או ועדת השרים שהסמיכה לעניין זה, או כל עוד לא עברו 60 ימים מיום ההודעה על כוונת המועצה לשנות שם – המאוחר מבין שני המועדים, לא ישונה השם.
7. **קריטריונים לבחינת הצעות המובאות בפני הועדה:**
- 7.1 **כללי:**
- 7.1.1 הוועדה תקדם שוויון מגדרי בבחירת שמות המקומות הציבוריים ע"פ נוהל זה באופן שיבטיח ייצוג שוויוני במרחב.
- 7.1.2 הועדה תוודא, כי צורת כתיבתו והגייתו של השם תהא קריאה ונוחה להגייה ככל האפשר.
- 7.1.3 הועדה תוודא, כי אין כפילויות במתן השמות - למעט מקרים קיימים. לא ייקראו מקומות ציבוריים בעיר על שם אישים, ארגונים או מאורעות שכבר הונצחו בעיר בצורה אחרת במקומות ציבוריים אחרים.
- 7.1.4 במתן שם על שם אדם שאינו בין החיים - לא יובא לדיון שמו טרם חלפו 3 שנים לפטירתו. במקרים חריגים בהם מדובר באישיות ממלכתית ו/או אישיות יוצאת דופן אחרת בהתאם לשיקול דעתו של יו"ר הועדה, תשקול הועדה לקרוא בשם אף בטרם מלאו 3 שנים למותו.
- 7.1.5 הועדה לא תדון במתן שם על שם ארגון/גוף אחר, אלא אם פעל הארגון לטובת העיר הוד השרון במשך 10 שנים לפחות.
- 7.1.6 הועדה תוכל להנציח אדם לא רק בשמו אלא גם בכינויו, או על שם יצירה פרי כפיו, או על מפעל חייו, ע"פ שיקול דעתה.
- 7.1.7 הוועדה לא תדון בבקשות לקריאת שם של חללי צה"ל וחללי פעולות האיבה.
- 7.1.8 הועדה תשאף, ככל הניתן, לשם נוחות והתמצאות, לקבוע למקומות ציבוריים שבאותו אזור בעיר שמות שיש ביניהם קשר רעיוני או נושא משותף. כך, במקרים בהם מקור השמות הוא בנושא או רעיון או קבוצת אישים, הועדה תשאף שהמקום הציבורי המשמעותי יותר באותו אזור יקרא על שמו של הנושא או האישיות המייצגים את הרעיון באופן הרחב ביותר או הבולטים ביותר – בהתאמה.

- 7.1.9 לא יקרא מקום ציבורי על שם אדם שהורשע בפלילים ו/או על שם גוף ציבורי שאין לו אישור בדבר ניהול תקין מהרשם הרשמי הרלוונטי ב-5 שנים האחרונות לפחות או מיום הקמתו (אם הוקם לפני פחות מחמש שנים).
- 7.1.10 לא יקרא מקום בשם כללי כשלפניו ה' הידיעה (כדוגמת עירוני, חרצית, סנדלר), אלא במקרים מיוחדים ומטעמים מיוחדים שירשמו.
- 7.1.11 נוהל זה קובע, בין היתר, את ההליך לקריאת שמות של אנשים העומדים בקריטריונים אלו ואינם בין החיים. יחד עם זאת, ביוזמת הוועדה בלבד, בכפוף להחלטתה פה אחד ומנימוקים מיוחדים שיירשמו, רשאית הוועדה להמליץ על קריאת שם של אדם שעודנו.ה בין החיים/נעדר. עוד יובהר, כי לא תתקבלנה בקשות לקריאת שמות של אדם בעודו בחיים, אשר תתקבלנה ביוזמה פרטית שאיננה מטעם ועדת השמות.
- 7.1.12 למען הסר ספק מובהר, כי לוועדה הסמכות המלאה, ע"פ שיקול דעתה הבלעדי שלא לקבל בקשה לקריאת שם ו/או לבחור מיקום ציבורי אחר לקריאת השם המוצע ו/או לדחות את המועד בו יקרא השם, על אף שהבקשה עומדת בקריטריונים שבנוהל זה.
- יובהר, כי קריטריונים אלו נוגעים למתן שם למקום ציבורי שטרם נקרא בשם בעבר ואינם עוסקים בשינוי/ביטול שם של מקום ציבורי.
- 7.2 קריטריונים לקביעת שמות של מקומות ציבוריים:**
- 7.2.1 הועדה תקרא למקום ציבורי **על שם אישיות ו/או ארגון** אשר תרמה תרומה ייחודית ומשמעותית לעם ישראל ו/או למדינת ישראל ו/או לעיר הוד השרון – בתקומה והקמה, בקהילה ובהתנדבות, בתרבות, במדע, במורשת וביצירה.
- הועדה תקרא למקום ציבורי **שלא על שם אישיות**, בהתאם לקריטריונים שלהלן:
- 7.2.2 מאורעות היסטוריים;
- 7.2.3 מדינות, ערים, ערים תאומות וקהילות;
- 7.2.4 אתרים היסטוריים ו/או ייחודיים בישראל בכלל ובעיר הוד השרון בפרט, בעבר או בהווה;
- 7.2.5 מונחים גיאוגרפים ושמות מן הטבע (החי, הצומח והדומם);
- 7.2.6 שמות וסמלים הנזכרים במקרא, בדברי חז"ל או בכתבים יהודיים אחרים;
- 7.2.7 שמות וסמלים משמעותיים ומוכרים המופיעים בספרות או בשירה העברית, לרבות שמות ספרים ו/או שירים;
- 7.2.8 שמות וסמלים מעולם התעשייה והמלאכה;